

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Capaciteitsmonitor 2021

Informatiesessie 1 oktober 2020

Agenda

- ▶ Achtergrond capaciteitsmiddelen
- ▶ Achtergrond capaciteitsmonitor
- ▶ Toelichting inhoud van de oproep
- ▶ Toelichting procedure
- ▶ Vragen en antwoorden

PowerPointpresentatie en verslag van de vragen en antwoorden:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/oproepen-voor-onderzoeksvoorstellen>

Achtergrond capaciteitsmiddelen

- ▶ Nood aan bijkomende schoolcapaciteit
- ▶ Sinds 2010 speciale capaciteitsmiddelen
- ▶ Periode 2022-2024: 180 miljoen EUR
- ▶ Periode 2025-2027: 225 miljoen EUR
- ▶ Verdeling van de middelen over steden en gemeenten met grootste tekorten

Achtergrond capaciteitsmonitor

- ▶ Doelstelling: wijzigende lokale capaciteitsbehoeften in kaart brengen
  - Demografie
  - Leerlingenmobiliteit
  - Zittenblijven
  - Uitstroom uit onderwijs
  - ...
- ▶ Belangrijke bron: bevolkingsprojecties van Statistiek Vlaanderen (maart 2021)
- ▶ Twee vorige afnames: [2015](#) en [2018](#)

Inhoud van de oproep

► Inhoud:

- Prognosemodellen o.b.v. verwachte vraag en aanbod
- Gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs
- Periode: 2021-2036 -> schooljaar 2027-2028 uitlichten
- Analyse van de mate van afwijking van de vorige prognoses (2018)
- Ruimere aandacht voor analyses buitengewoon onderwijs
- Bovengemeentelijk analyseniveau voor buitengewoon onderwijs en gewoon SO
- Update van de aanbodbevraging uit 2018 door de onderzoekers
- Speciale aandacht BHG en Rand

Inhoud van de oproep

► Timing

- Onderzoekperiode: 15/12/2020 – 1/12/2021
- Tussentijds rapport: 29/10/2021
- Eindrapport: 1/12/2021

Inhoud van de oproep

- ▶ **Verwachte output: meta-analyse**
  - Methodologisch kader
  - Prognosemodellen
    - × Gemeenteniveau
    - × Aggregatieniveau
    - × Binnenstedelijk niveau
  - Vergelijkende analyse met 2015 en 2018
  - Conclusies en beleidsaanbevelingen

- ▶ **Verdere verwachte output**
  - Modelrapporten SO en BuO
  - Gehanteerde rekenbladen, kaarten en handleiding

Procedure

- ▶ Deadline offerte: 23/10/2020 voor 14u
  - Indienen via e-tendering
- ▶ Beoordelingen van voorstellen door beoordelingscommissie
  - Kwaliteit van het onderzoeksvoorstel en deskundigheid van de onderzoeksploeg (50%)
  - Kostprijs (50%): min 117.000 en max 143.000 EUR incl. BTW
  - Elk voorstel moet voor alle criteria samen minstens 75% scoren om in aanmerking te komen tot gunning
- ▶ Mogelijkheid tot onderhandeling
- ▶ Opvolging door een stuurgroep

Vragen en antwoorden

Voor verdere vragen m.b.t. procedure of inhoud, contacteer Kasper.Ossenblok@ond.vlaanderen.be met in cc Carl.Koninckx@ond.vlaanderen.be

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Informatiesessie Capaciteitsmonitor 2021: vragen en antwoorden

1 oktober 2020

Verslag Q&A

Wat is het precieze doel van het onderzoeken van de afwijking tussen de laatste inschrijvingsgegevens uit de administratieve databanken en de prognoses uit de capaciteitsmonitor 2018? Is het de bedoeling om hier een beschrijving van te maken in het eindrapport, of is het de bedoeling om de redenen achter de afwijking te zoeken?

De bedoeling is om deze analyse tijdens de eerste maanden van het onderzoek te doen, zodat de redenen van de afwijking achterhaald kunnen worden en zodat er op basis van die analyses sterkere prognosemodellen kunnen ontwikkeld worden in de nieuwe capaciteitsmonitor in 2021. Louter een beschrijving in het eindrapport is zeker niet het belangrijkste doel.

Hoe zal de steun vanuit Departement Onderwijs en Vorming bij de aanbodbevraging gebeuren? We weten namelijk uit ervaring dat het moeilijk is om scholen te motiveren om deel te nemen aan onderzoek. Is er een stok achter de deur om een hoge responsgraad bij scholen te verzekeren?

De steun vanuit het Departement Onderwijs en Vorming bestaat erin dat het departement de methode van 2018 zal delen met de geselecteerde onderzoekers, inclusief contacten en sjablonen van de vragenlijsten. Daarnaast zal het departement mee nadenken over hoe de aanbodbevraging geoptimaliseerd kan worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door nieuwe (administratieve) databronnen aan te boren. Zo weten we bijvoorbeeld dat de schoolgebouwenmonitor van AGION ook een "graad van bezetting" weergeeft. We zouden kunnen onderzoeken in welke mate deze indicator kan helpen bij het optimaliseren van de aanbodbevraging.

Verder geven we de raad om de aanbodgegevens te verzamelen via de steden en gemeenten, en niet elke individuele school te bevragen. Die laatste optie lijkt praktisch moeilijk haalbaar. Ook in 2018 gebeurde de aanbodbevraging via de steden en gemeenten.

Als incentive om deel te nemen aan de aanbodbevraging werd in 2018 aan de gemeenten de boodschap gegeven dat ze geen aanspraak zouden kunnen maken op capaciteitsmiddelen indien ze niet zouden deelnemen. Dit zorgde voor een hoge respons van ongeveer 70% van de gemeenten. Het is nog niet bepaald of deze incentive ook in 2021 zal gebruikt worden.

Voor welke onderwijsniveaus dienen er binnenstedelijke analyses te gebeuren?

We vragen binnenstedelijke analyses voor het gewoon basisonderwijs. Aangezien de mobiliteit in het buitengewoon onderwijs en in het gewoon secundair onderwijs groter is, is het voor die onderwijsniveaus niet relevant om binnenstedelijke analyses te doen.

Is het doel van het ter beschikking stellen van de rekenbladen als output zodat het Departement Onderwijs en Vorming zelf gemeentelijke rapporten kan maken op basis van de modelrapporten die worden aangeleverd door de onderzoekers?

Dat is inderdaad het doel van de rekenbladen.

We vragen niet aan de onderzoekers om voor elke gemeente een apart rapport te maken over de lokale capaciteitsnoden. We vragen wel modelrapporten (voorbeelden) en de rekenbladen zodat het Departement Onderwijs en Vorming zelf gemeentelijke rapporten kan maken indien nodig.

Hoe ziet het Departement Onderwijs en Vorming de standaard voor de inschatting van de demografische vraag vanuit Brussel? Op basis van welke bronnen dient dit te gebeuren? Dient dit te gebeuren op basis van schattingen van het federaal planbureau? Of moeten we rekening houden met de schattingen van Perspective Brussels? Of moeten we helemaal van 0 beginnen en onze prognoses confronteren met andere inschattingen?

Het Departement Onderwijs en Vorming zal de mogelijkheid verkennen om te informeren bij Perspective Brussels in welke mate zij plannen hebben om hun prognoses te evalueren en bij te stellen. Afhankelijk van hun plannen zullen de schattingen van Perspective Brussels als bron gebruikt kunnen worden voor de prognoses voor Brussel in de capaciteitsmonitor 2021.

Een tweede optie is om inderdaad de prognoses van het planbureau te hanteren, of de eigen prognoses ermee te confronteren.

Om dit onderzoek te kunnen doen zullen er veel data uit de leerlingendatabank aangeleverd moeten worden. Er zullen namelijk data uit verschillende jaren nodig zijn. Daarnaast is er ook het prospectieve gedeelte, die mede afhankelijk is van wanneer recente inschrijvingsgegevens beschikbaar zijn. Kunnen we zicht krijgen op wanneer deze data beschikbaar zullen zijn?

Het departement zal deze vraag intern op zeer korte termijn behandelen. Zodra we hierop een zicht hebben, informeren we de geïnteresseerden via de website.

Zelf vermoeden we dat de meest recente relevante data de inschrijvingsgegevens van de februaritelling uit 2020 zijn. We proberen dus zicht te krijgen op wanneer deze data ter beschikking zouden kunnen worden gesteld van de onderzoekers.

Update 2/10/2020: Indien er tijdig kan afgestemd worden met de onderzoekers over de data die gevraagd worden, is het voor het Departement Onderwijs en Vorming mogelijk om aan het begin van het onderzoek, in december 2020, de geverifieerde inschrijvingsgegevens van alle gewenste tellingen in de afgelopen jaren tot en met de februaritelling van 2020 te bezorgen. Daarnaast is het mogelijk om tegen januari 2021 de niet-geverifieerde inschrijvingsgegevens van de oktobertelling van 2020 te bezorgen.